

Секція: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Наумко Ю.С.

к.е.н., доцент кафедри економіки

Сумського національного аграрного університету

м.Суми, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ І РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Удосконалення господарського механізму України в період формування ринкової економіки здійснюється на основі проведення економічних досліджень, у тому числі в галузі розміщення продуктивних сил. Всебічний аналіз процесів, що відбуваються в економічній і соціальній сферах життя суспільства, глибокі наукові узагальнення сприяють розробці обґрунтованих рекомендацій, спрямованих на поліпшення територіальної організації виробництва, зокрема, вдосконалення спеціалізації і комплексного розміщення галузей, раціоналізації виробничо - територіальних зв'язків на основі розвинутого обміну. Пізнання законів розміщення продуктивних сил і комплексоутворення дозволяє розкрити додаткові джерела підвищення продуктивності праці, що має неабияке значення для прогнозування розвитку економіки України та її економічних регіонів [6].

На сучасному етапі суспільного розвитку, якому притаманне прискорення темпів науково-технічного прогресу, з одного боку, та загострення ресурсно - екологічної кризи – з іншого, суттєво посилюється світові інтеграційного співробітництва. Вхідження України в світовий економічний простір – це новий етап у розвитку її продуктивних сил, який передбачає структурну модернізацію економіки, формування нових територіально-виробничих комплексів, вдосконалення системи господарських зв'язків, зрушення в експортно - імпорتنій спеціалізації певних територій. Усе це вимагає досягнення кардинальних змін у структурних і відтворювальних

характеристиках продуктивних сил, орієнтації на ефективний пошук нових можливостей щодо ресурсозбереження в усіх сферах виробничої і невиробничої діяльності.

Трансформаційні процеси в Україні супроводжуються активізацією впливу територіальних відмінностей природного і виробничого потенціалів на результати соціально-економічних перетворень, причому цей процес набирає загальнонаціональної ваги. Ефективно використовуючи природно-ресурсний, трудовий та виробничий потенціал регіонів України, можна досягти значних успіхів в економічному зростанні інтересу зміцнення могутності держави та добробуту її населення [3].

Піднесення економічного розвитку регіонів України, продуктивне функціонування усіх структурних складових їхніх господарських комплексів і зростання на цьому підґрунті життєвого рівня населення – основні орієнтири, на які спрямовуються усі зусилля щодо вдосконалення розміщення продуктивних сил при здійсненні державної регіональної економічної політики. Пріоритетність саме цих завдань зумовлена особливостями сучасного етапу розвитку продуктивних сил України та її регіонів, складністю й суперечливістю соціально-економічних процесів перехідної економіки.

У перспективі стратегічним напрямом розвитку металургійного комплексу України буде системна реструктуризація галузі з орієнтацією на кон'юнктуру внутрішнього і зовнішнього ринків. Передбачається продовжити будівництво об'єктів металургійного комплексу, спроможних збільшити експортний потенціал галузі. Поряд з цим очікується закриття нерентабельних виробництв, а також вилучення з експлуатації морально застарілого та фізичного спрацьованого обладнання.

Перспективи розвитку металургійного комплексу України тісно пов'язані з підвищенням конкурентоспроможності продукції на основі зменшення енерго- та матеріалреємкості продукції, скорочення трудових витрат, впровадження досягнень науково-технічного прогресу [7].

У перспективі машинобудування повинно зайняти більш вагоме місце як у структурі промисловості, так і у формуванні експорту України. Необхідно удосконалити галузеву структуру машинобудування, розширити асортимент його продукції за рахунок підвищення питомої ваги галузей, що виробляють товари народного споживання. Потрібна модернізація машинобудівних заводів, їх технічне переоснащення з використанням сучасних технологій і значне підвищення за рахунок цього якості машин, їх конкурентоздатності. Спеціалізацію і кооперування виробництва в машинобудуванні необхідно орієнтувати на вітчизняні підприємства, створювати замкнуті цикли виробництва у середині країни [2].

У перспективі з метою подолання кризових явищ в агропромисловому комплексі України поряд із заходами щодо прискорення аграрної реформи та розвитку інфраструктури аграрного ринку передбачається посилення державного регулювання щодо фінансового стану підприємств.

Здійснення аграрної реформи в Україні повинно бути спрямоване на створення економічно ефективного агропромислового виробництва, поглиблення ступеня переробки та покращення зберігання сільськогосподарської продукції.

У перспективі в Україні передбачається створення потужного освітнього та наукового потенціалу на основі впровадження ступеневої освіти та створення потужних регіональних навчальних закладів. Буде поступово реалізовуватись стратегія структурного реформування освіти, спрямованого на кадрове та наукове забезпечення загальнодержавних програм в пріоритетних галузях економіки.

У галузях виробництва товарів народного споживання та послуг заплановано розширення імпортозамінюючі продукції, технологічне переоснащення та запровадження сучасних технологій [4].

У перспективі транспортного комплексу планується здійснити поступовий перехід на нові принципи організації та управління транспортним процесом на основі новітніх інформаційних технологій та сучасного

маркетингу, запровадження автоматизованих центрів управління доставкою вантажів.

Значення кожної окремо взятої країни у світовому аспекті визначається перш за все рівнем її економічного розвитку. Чим кращий економічний розвиток, тим більше значення належить країні в світовому господарстві .

Якщо оцінювати значення нашої держави у структурі загальносвітового розвитку, то на основі значних природних перетворень сформувалася стійке бачення нашої України щодо належного їй місця серед передових країн світу.

Розвиток і становлення національної економіки України відбувалася за рахунок соціально-економічних, природних, політичних та демографічних передумов, які кожна по своєму впливали і реформували структуру галузей промисловості, сільського господарства та інші.

Спостерігаючи за всіма процесами, які відбувалися в країні під впливом даних передумов, можна оцінити загальний вплив окремої взятої передумови на розвиток всієї національної економіки та на її окремої ланки.

Якщо проаналізувати сьогоднішній стан промислового розвитку нашої держави, то помітно, що країна має досить потужний природно-ресурсний потенціал [8].

Велика забезпеченість України земельними ресурсами високої якості. Є поклади рудних і нерудних ресурсів, великі площі, вкриті лісами, майже кожна область має рекреаційні ресурси. Держава багата на водні ресурси, зокрема на її території прослідковуються значні запаси підземних вод.

Україна має вигідне природно-географічне положення. Через територію нашої держави проходять світові торговельні шляхи, є вихід до морів. Все це сприяє виходу країни на світовий ринок товарів і послуг [5].

Україна має відносно високий рівень освоєння території. Досить розвинені галузі матеріального виробництва та невиробничої сфери.

Для економіки України характерне переважання важкої індустрії, недостатній розвиток галузей товарів народного споживання, наявність галузей

і виробництв, що забезпечують НТП і розширення й поглиблення внутрішньогалузевих і міжгалузевих виробничих зв'язків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гоголан І. К. Розміщення виробництва непродовольчих товарів народного споживання в Україні / І. К. Гоголан // Конспект лекцій: КДТЕУ.- 1999. – 35с.
2. Кифяк О.В. Дослідження соціально-економічних проблем перехідного періоду / О.В. Кифяк // Науковий вісник. - ЧТЕІ КНТЕУ.- № 3. - м.Чернівці. - 2001р. - с.136-139.
3. Мельник С. А. Управління регіональною економікою / С. А. Мельник. – К. : НГЕУ.- 2000. – 124 с.
4. Михасюк І.Р., Янків М.Д., Залога З.М., Сажинець С.Й. Регіональна економіка / За ред. проф. І.Р.Михасюка. – Львів: Українські технології.- 1998. – 240 с.
5. Коротун І. М. Розміщення продуктивних сил України [Текст] : навч. посібник для студ. екон. спец. вузів / І. М. Коротун [та ін]. ред. Є. П. Качан. - К.: Вища школа. - 1998. - 376 с.
6. Ковальов О. П. Регіональний розвиток: погляд на сто років вперед / О. П. Ковальов // Регіональні перспективи. – № 7-8 .- 2012. – С. 16.
7. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : Навч. посіб. / Д. М. Стеченко. - К. : Вікар. - 2001. - 378 с.
8. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком. Навч. посіб. / Д. М. Стеченко. – К.: Вища школа. -2000. - 223 с.